

هدیه‌ی رمضان

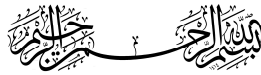
اهدایی از طرف خانقاه شیخ حسام‌الدین سردشت

به مناسبت هشتمین سالگرد افتتاح این مکان و

ماه مبارک رمضان ۱۳۸۴ هجری شمسی

آدرس خانقاه:

سردشت؛ خیابان وحدت، انتهای کوچه شهید کریمیان، خانقاه شیخ حسام‌الدین

تصوف بخش مهمی از دین اسلام است که تنها به وسیله‌ی آن کل دین کامل می‌گردد. تصوف در اصل برگرفته از تزکیه و تصفیه‌ی درون میباشند و راه مبارزه با ناپاکی‌های اخلاقی را آموزش می‌دهد، خداوند در قرآن می‌فرماید: قد افلح من زکاه و قد خاب من دساها — پیامبر اسلام (ص) می‌فرماید: الاحسان ان تعبدالله کانک تراہ فان لم تکن تراہ فانه یراک تصوف متخلق شدن به اخلاق مصطفوی است که آنهم خداوند منان در قرآن به بندگان خود دستور داده است: لقد کان لکم فی رسول الله اسوہ حسنہ — واطیعوا الله واطیعوا الرسول پس تصوف پیروی کردن از قرآن و سنت به صورت دقیق و منظم میباشد همان طور که سید الطائفه جنید بغدادی می‌فرماید: طریقنا هذا مضبوط بالکتاب والسنة حدود سیزده قرن است که صالحترین و عالم‌ترین امت اسلامی و محمدی اتفاق نظر دارند که موفق‌ترین روش سلوک الی الله و رسیدن به مقام انسانی کامل همان تصوف است، که مردانی چون خورشید درخشان در آسمان علم و عرفان به جامعه بشری هدیه نموده است، مردانی چون (قاسم بن محمد - امام جعفر صادق - بایزید بسطامی - معروف کرخی - بشر حافی - شقیق بلخی - ذالنون مصری - جنید بغدادی - ابوبکر شبلی - عبد القادر گیلانی - ابو سعید مخزومی - ابو الحسن خرقانی - شاه نقشبند - شهاب الدین سهروردی - نجم الدین کبری - معین الدین چشتی - احمد رفاعی - ابو علی فارمدی - خواجه عبدالله انصاری - بابا طاهر عریان - امام ربانی - شاه عبدالله دهلوی - شاه ولی الله دهلوی - سید احمد شبید - مولانا خالد کردی - شیخ عثمان ته ویلی - شیخ محمد بهاء الدین - شیخ ضیاء الدین - شیخ حسام الدین - شیخ طه شمزینانی - سید عبیدالله نهری - شیخ معروف نودهی - حاج کاک احمد شیخ - شیخ امین بیژوه‌ای - شیخ یوسف برهانی - سید عبد الکریم (نبیل) و هزاران بزرگ مرد دیگر که همگی در زمان خود نمونه‌ی بارز یقین و تقوی و دعوت اسلامی بوده‌اند و مورد اعتماد خاص و عام هم بوده‌اند و به پیروی از همین برنامه و سلوک به چنان نما و نشانی رسیده‌اند. بدون تردید اینان کسانی بوده‌اند که در اثر تربیت و صحبتشان میلیونها نفر هدایت گشته و به راه راست آمده‌اند. حال که راه و روشی به این محکمی و با چنین نتیجه‌ای روشن و درخشان چنان مردانی را پرورده است چه جای برای شک و تردید در آن می‌توان یافت؟

ابوالحسن ندوی می‌فرماید: اهل تصوف بیش از هر چیزی مصلح جامعه بوده‌اند و مشعلدار ایمان گشته‌اند و رباط، زاویه و خانقاه‌های ایشان پیش از هر چیز مدارس برای تعلیم و تربیت اخلاص و اخلاق حسنه بوده‌اند و صوفیان پرورده در آن همانی بوده‌اند که کرامت انسان را به انسان باز گردانیدند.

شیخ یوسف قرضاوی می‌فرماید: در تصوف چنان آزادی و بی‌الایشی وجود دارد که در غیر تصوف سراغش را نداریم و کلامشان چنان شوکتی دارد که سخنان دیگر مردم آن را ندارد و هیچکس نمی‌تواند نقش و جایگاه عرفان و تصوف را در زندگی دینی مسلمانان انکار کند، کم نبوده‌اند کافرانی که در مجلس آنان خورشید ایمان زوایای تاریک قلبشان را روشن گردانیده و عاصیان و گناهکارانی که راه توبه و پشیمانی را در پیش گرفته‌اند.

شهید حسن البناء می‌فرماید: علم تصوف که آن را علوم تربیت و سلوک می‌نامیم برخواسته از اسلام خالص است و بلاشک صوفی‌ها در علاج و درمان نفس و رفع مقام آن به درجه‌ای رسیده‌اند که سایر مریبان نتوانسته‌اند به آن نایل شوند. و بدون شک پیروی از اصول تصوف در امر تربیت و سلوک اثر بسیاری در نفس و قلب آدمی دارد و کلام صوفیه در این باب سیطره‌ای دارد که دیگران فاقد آن میباشند.

حقا که بخش عظیمی از این کره‌ی خاکی از تشعشع نور و برکات این طایفه به‌رمند گشته‌اند بخصوص منطقه‌ی خوش آب و هوای سر سبز ما سردشت، که خاندان نقشبندیه سراجیه (شیخ عوسمان ته ویله‌ی) با فرستادن شیخ احمد سراوی در حدود سالهای ۱۲۶۵ هـ. ق به منطقه‌ی آلان، روستای اسلام آباد (بیژوی) تا مردم منطقه را با این برنامه آشنا نماید و سیر الی الله را به مردم تعلیم دهد.

در سال ۱۲۷۵ هـ. ق اولین خانقاه در سردشت توسط خلیفه فتاح سردشتی از خلفای شیخ محمد بهاءالدین هورامی در محل کنونی جهت اجرای برنامه‌های صوفیانه و عرفانی بنا گردید.

در سال ۱۳۱۴ هـ. ق خانقاه بیاره سردشت، توسط خلیفه فیض الله نقشی از خلفای شیخ عمر ضیاءالدین هورامی بنا میگردد و امروز هم با همین هدف و برنامه در خدمت رسانی به شهروندان نقش اساسی ایفا مینماید.

هر چند این دو خانقاه در جریان حمله‌ی روس و حمله‌ی پشده‌ر دو بار به آتش کشیده شده‌اند ولی هر بار بعد از بازسازی به خدمت خود ادامه داده و حتی بعد از باز سازی، زمین‌های بیشتری را به عنوان وقف دریافت نموده و به اصل خانقاه به نام مسجد اضافه گشته است و ما امروز

شاهد آن هستیم که مردم مسلمان شهرمان بجز برنامه‌های صوفیانه بابرپایی نمازهای پنجگانه روز، همچنان آبادگر این مکان‌ها می‌باشند.

مسجد جامع و سرچشمه شهر سردشت و بعد از آن تکیه‌ی خلیفه فتاح تا سال ۱۳۷۳ هـ.ش پذیرای صوفیان و مریدان شیخ حسام‌الدین هورامی بوده است و در سال ۱۳۷۶ بنا به سفارش شیخ محمد علی ثانی حسام‌الدین جانشین شیخ حسام‌الدین مبنی بر ساخت مکانی مستقل جهت استفاده‌ی مرید و منسوبان با همکاری و همیاری مریدان و شهروندان خدا دوست سردشتی خانقائی در مکان فعلی بنا گردید و بعد از تأسیس و ساخت خانقاه شیخ حسام‌الدین در این شهر کلیه‌ی برنامه و مراسمات این جماعت مسلمان به آن مکان انتقال یافت و امروز بعد از گذشت هشت سال از افتتاح آن هر روز شاهد استقبال بهتری از سوی مردم و جوانان شهر از این مکان هستیم. این خانقاه با مراسمات عرفانی و کلاسهای قرآن - فقه - اخلاق و وعظ با رعایت شعار پیران تصوف (هر که در این وادی درآید خدمتش کنید و از دینش مپرسید) به فعالیت خود ادامه می‌دهد.

خانقاه بیاره و خانقاه شیخ حسام‌الدین شهرمان توسط ماموستا حاج خلیفه عبدالرئوف حسین پور امامت و سرپرستی می‌شوند.

فعالیت خاندان قادریه طالبانی در شهر سردشت به سال ۱۴۶۰ - ۱۲۵۵ هـ.ق برمی‌گردد که شیخ غفور طالبانی فرزند شیخ احمد و برادر شیخ عبدالرحمن خالیصی به این شهر تشریف آورده و تکیه‌ای در محله‌ی حصار بناء می‌نماید و بعد خلیفه قاسم جد بزرگ خانواده‌ی قاسمیان را به عنوان امام و خلیفه در آن مکان تعیین می‌کند و بعد این مکان به تکیه‌ی خلیفه مینه شهرت می‌یابد که بعد از بازسازی از طرف خیرین شهر به مسجد حضرت محمد(ص) تغییر نام داده می‌شود، هر چند پی و اساس تکیه همچنان در آن باقیست.

نکته جهت اطلاع عموم: برای اینکه نمازگزاران مسلمان بتوانند از برکت و فضیلت نماز مسجد بهره مند گردند در خانقاه‌ها و تکایا با ساخت محراب که نماد هر مسجد میباشد این امکان را فراهم نموده‌اند یعنی آن قسمت توسط واقفین و بانیان ساخت به عنوان مسجد تعیین گشته است، و ما در شهرمان هیچ مشکلی در این مورد نداریم، چون در خانقاه بیاره، خانقاه شیخ حسام‌الدین، تکیه‌ی خلیفه فتاح و تکیه‌ی خلیفه مینه این اصل کاملاً رعایت گشته است.

قال الله تعالى : كتب عليكم الصيام كما كتب على الذين من قبلكم
روژه ی ماه رمضان بر شما فرض شده است همانگونه که بر امتهای پیش از شما فرض شده بود

ثبوت ماه رمضان

- ۱- رؤیت ماه
- ۲- اتمام سی روز ماه شعبان
- ۳- تبعیت از بلاد هم مطلع

شرایط واجب بودن روزه

- ۱- اسلام
- ۲- بلوغ
- ۳- عقل
- ۴- نبودن عذر یا مانع شرعی مانند حیض- نفاس- بیهوشی- جنون- مریضی- ناتوانی

فرائض یا ارکان روزه

- ۱- نیت (در شب باید نیت آورده شود)
- ۲- امساک (خوداری از خوردن و نوشیدن)

مبطلات روزه

- ۱- خوردن و آشامیدن
- ۲- داخل شدن عمدی هر چیزی از بیرون به داخل بدن (مانند شیاف- سوند و ... تزریقات بلامانع است)
- ۳- استفراغ عمدی
- ۴- جماع (مقاربت جنسی یا انزال عمدی)
- ۵- حیض
- ۶- نفاس
- ۷- جنون
- ۸- بیهوشی
- ۹- مرتد شدن

سنتهای روزه

- ۱- شتاب در افطار
- ۲- تأخیر در سحری
- ۳- سحری

- ۴- دعا به هنگام افطار(اللهم لك صمت و علی رزقك افطرت)
- ۵- صدقه دادن(افطاری دادن به فقرا)
- ۶- خواندن قرآن و تفسیر یا کتابهای دینی و مفید
- ۷- خواندن نماز تراویح
- ۸- تسبیح و تهلیل یا صلوات فرستادن، بویژه خواندن صلاة التسیب

مکروهات روزه

- ۱- شنیدن سخنان زشت و ناپسند(غیبت- بهتان- فحش- لغو و غیره)
- ۲- غسل یا حمام کردن
- ۳- اصلاح سروریش و موهای بدن
- ۴- استعمال ادکلن و عطر و استشمام لوازم بودار
- ۵- سرمه کشیدن چشمها

چه کسانی روزه نگرften برای آنها مباح است

- ۱- مریض
 - ۲- مسافر(مسافت طی شده باید حدود صد کیلو متر باشد)
 - ۳- زنان باردار
 - ۴- زنان شیرده(اگر ترس ضرربه بچه را داشته باشند)
 - ۵- پیران ناتوان
- نکته: در صورت برطرف شدن عذر، قضای روزه واجب است

فضایل معنوی روزه

قال رسول الله (ص):

الصيام جنة من النار = روزه پناهگاهی است که آدم را از آتش جهنم محفوظ میدارد
 من صام يوماً فی سبیل الله بعدت منه النار مسیره مائه عام = هر کس یک روز را در راه خدا
 روزه باشد به اندازه‌ی مسیر صد سال از آتش دوزخ دور میگردد.
 كل حسنه بعشر امثالها إلى سبعمائه ضعف الا الصيام فإنه لی وانا اجری به — در برابر هر نیکی ده
 برابر تا هفصد برابر جزا و نیکی به شما داده می شود الا روزه که او برای من است ومن خودم
 جزاء روزه را خواهم داد.
 اذا دخل رمضان فتحت ابواب الجنة واغلقت ابواب جهنم وسلسلت الشيطان — هر گاه رمضان فرا
 رسید درهای بهشت گشوده میگردد ودرهای جهنم بسته و شیاطین به غل و زنجیر کشیده
 می‌شوند.

فوائد روزه به لحاظ فردی و اجتماعی

- ۱- روزه انسان را از عدم احساس مسئولیت باز می‌دارد
- ۲- روزه باعث ایجاد مساوات و برابری در بین نیازمندان و بی‌نیازان می‌شود
- ۳- روزه باعث نابودی و از بین بردن عادات ناپسند و گسستن زنجیر اسارت می‌شود
- ۴- روزه به روح و روان انسان نیرو می‌بخشد
- ۵- روزه به انسان درس صبر و بردباری و استقامت می‌آموزد.
- ۶- روزه باعث تزکیه‌ی نفس از رذایل اخلاقی می‌گردد

فوائد روزه از دیدگاه علم پزشکی

- ۱- برای کاهش وزن بدن و استراحت اعضای آن
- ۲- برای پایین آوردن فشار خون و فعال ساختن اعضای بدن
- ۳- برای کاهش یا از بین بردن مرض قند
- ۴- برای دفع التهاب حاد و مزمن کلیوی که مقرون با ارتشاح و تورم باشد
- ۵- برای معالجه‌ی امراض عروقی و قلبی حتی اگر توأم با تورم هم باشد
- ۶- برای معالجه التهاب مزمن مفاصل به ویژه اگر همراه چاقی باشد
- ۷- برای از بین رفتن دملهای سرطانی معده و روده
- ۸- برای علاج عفونتهای مجاری ادراری و تناسلی
- ۹- برای علاج بیماریهای تنفسی
- ۱۰- برای علاج بیماریهای سمی
- ۱۱- برای علاج بیماریهای گوارشی از معده و لوزالمعده گرفته تا نارحتی‌های کبدی و صفراوی
- ۱۲- برای تصلب شرایین و رقیق شدن خون
- ۱۳- برای تعادل میل جنسی، یعنی ایجاد تعادل بین عقل و هوش
- ۱۴- برای کاهش و از بین بردن سکنه‌های قلبی و مغزی و فلج عضوی

نماز سنت تراویح

قال رسول الله(ص):

من قام رمضان ايماناً و احتساباً غفر ما تقدم من ذنبه
هر کس از روی ایمان و باور و برای رضای خداوند نماز تراویح را در شب‌های رمضان بخواند
گناهان پیش از رمضان وی آمرزیده می‌شوند.
نماز تراویح به ۸ الی ۲۰ رکعت نمازی گفته می‌شود که در ماه رمضان بعد از نماز عشاء خوانده
می‌شود، به تنهایی یا به صورت جمعی و جماعت که به صورت جماعت ادا کردنش سنت است و
فضیلتش بیشتر میباشد.

عن عبدالرحمن القاری (رض): ان عمر بن الخطاب (رض) جمع الناس فی رمضان علی ابی بن کعب (رض) فكانوا يصلون بصلاته والنساء علی سلیمان بن ابی حثمه عبدالرحمان قاری نقل می‌کند و می‌فرماید که حضرت عمر پسر خطاب ما مردان را دور ابی بن کعب جمع کرد تا تراویح را با ایشان به صورت جماعت بخوانیم و سلیمان پسر ابی حثمه رمام جماعت زنان قرار داد.

اوراد مخصوص نماز تراویح

نیت روزه ی فردا رابخواند

اقامه خوانده شود:

الصلاه جامعه جامعه یا امه محمد المصطفی

الصلاه جامعه جامعه یا امه محمد المرتضی

الصلاه جامعه جامعه یا امه محمد المجتبی

تقبل منا بلاحسان یا حنان یا منان، استغفرالله سبحان الله و الحمد لله و لا اله الا الله و الله اكبر ولا حول ولا قوه الا بالله العلی العظیم

بعد نماز تراویح خوانده می‌شود و بعد از هر چهار رکعت نماز تراویح این ورد را تکرار می‌نمایند:

سبحان القائم الدائم سبحان القائم الدائم سبحان العلی الاعلی سبحانه و تعالی

سبحان ذی الملك و الملكوت سبحان ذی العزه و العظمه و الهیبه و القدره و الکبرياء و الکمال و الجلال والجمال والجلود و الجبروت سبحان الملك الموجود سبحان الملك معبود سبحان الملك المقصود سبحان الملك الخالق الحی الذی لا ینام ولا یموت ابدأً سبحان قدوس سبحان ربنا ورب الملائکه و الروح استغفرالله سبحان الله و الحمد لله و لا اله الا الله و الله اكبر و لا حول و لا قوه الا بالله العلی العظیم

بعد از اتمام تراویح تا پانزدهم ماه مبارک رمضان این ورد خوانده می‌شود.

مرحبا مرحبا ایا شهر رمضان مرحبا، مرحبا مرحبا ایا شهر البرکه و الخیر والاحسان مرحبا، مرحبا

مرحبا ایا شهر التهلیل والتسبیح والتراویح وتلاوه القرآن مرحبا

اللهم اجعلنا من عتقاء شهر رمضان، شهر رمضان الذی انزل فیہ القرآن هدی للناس و بینات من

الهدی والفرقان

ربنا اتنا فی الدنیا حسنه و فی الاخره حسنه و قنا عذاب النار

از شب پانزدهم به بعد این اوراد خوانده می‌شوند

الوداع الوداع ایا شهر رمضان الوداع، الوداع الوداع ایا شهر البرکه و الخیر و الاحسان الوداع، الوداع

الوداع ایا شهر تهلیل و التسبیح والتراویح وتلاوه القرآن الوداع

بعد از اتمام دعا سه رکعت نماز سنت و تر خوانده می‌شود که دو رکعت با هم و یک رکعت به تنهای خوانده می‌شود که از شب شانزدهم به بعد در وتر آخر قنوت هم خوانده می‌شود. بعد از اتمام نماز سنت وتر این اوراد را می‌خوانیم:

سبحان الملك القدوس سبحان الملك القدوس سبحان الله الملك القدوس ربنا ورب الملائكة والروح استغفرالله سبحان الله والحمدلله ولا اله الا الله والله اكبر ولا حول ولا قوة الا بالله العلي العظيم اللهم يا حنان يا منان يا ديان يا برهان يا سلطان يا ذاالفضل والكرم والجود والاحسان ثبت قلبنا على الايمان نرجو عفوك الغفران(سه مرتبه خوانده می‌شود)

الهم جعلنا من عتقاء شهر رمضان بحرمه القرآن وبجاه محمد سيد ولد عدنان

الله لا اله الا الله آدم صفي الله

الله لا اله الا الله نوح نجى الله

الله لا اله الا الله ابراهيم خليل الله

الله لا اله الا الله اسماعيل ذبيح الله

الله لا اله الا الله موسى كلیم الله

الله لا اله الا الله عيسى روح الله

الله لا اله الا الله محمد رسول الله صلى الله عليه وسلم

اعوذ بالله من الشيطان الرجيم ربنا اتنا فى الدنيا حسنه وفى الاخره حسنه وقنا عذاب النار

«آمین»

روزه های حرام

۱- یوم الشک: روزی که در آن شک باشد یعنی به آمدن ماه رمضان اطمینان کامل نباشد، برای

ثبوت ماه رمضان دو دلیل لازم است اول رؤیت ماه در آخرین روز ماه شعبان دوم کامل

شدن سی روزماه شعبان

کما قال رسول الله (ص): صوموا لرؤيته وافطروا لرؤيته

هروقت ماه را رؤیت کردید روزه بگیرید و هر گاه ماه را رؤیت کردید افطار نمایید.

۲- روز عید: عید فطر و عید قربان

۳- ایام التشریق: یعنی سه روز بعد از عید قربان ۱۱ و ۱۲ و ۱۳ ماه ذی الحجه

قال رسول الله (ص): انما ایام اكل و شرب و ذکرالله تعالى

این روزها روزخوردن و آشامیدن و ذکر خداوند متعال هستند.

روزه های مکروه

۱- از پانزدهم شعبان به بعد

قال رسول الله (ص): اذا انتصف شعبان فلا تصوموا

- هرگاه شعبان به نیمه رسید روزه نگیرید
 ۲- در هفته فقط روز جمعه روزه بودن
 ۳- در هفته فقط روز شنبه روزه بودن
 ۴- روزه گرفتن تمام روزهای سال

روزه های سنت

- ۱- نهم و دهم ماه محرم
 ۲- اکثر روزهای ماه رجب
 ۳- تا نصف ماه شعبان
 ۴- شش روز از ماه شوال
 ۵- از اول تا نهم ماه ذی الحجه
 ۶- سه روز از هر ماه (ایام البیض، ۱۳ و ۱۴ و ۱۵ هر ماه)
 ۷- روزهای دوشنبه و پنج شنبه‌ی هر هفته

موضوع روزه روز عاشورا از نگاه اهل سنت و جماعت

روزه بودن در دهم ماه محرم الحرام از سنتهای رسول اکرم (ص) میباشد، از عبدالله بن عباس روایت شده است که وقتی حضرت رسول (ص) از مکه به مدینه هجرت فرمودند دیدند یهودیها در روز عاشورا روزه می گرفتند حضرت از آنان سؤال کرد که این چه روزی است که شما در آن روزه هستید؟ آنها جواب دادند در این روز حضرت موسی و قومش از دست فرعون خلاصی یافتند و ما به پاس این پیروزی روز را روزه می گیریم. حضرت فرمودند ما به پیغمبر خدا موسی (ع) از شما نزدیکتریم پس ما هم این روز را روزه می گیریم.
 در روایتی دیگر آمده که پیامبر (ص) فرمودند: اگر سال آینده زنده باشم روز نهم را هم روزه میگیریم. پس بنا به دستور رسول اکرم (ص) این دوروز را روزه گرفتن سنت است که هیچ ربطی به شهادت حضرت حسین در این روز ندارد.

روز عاشورا از اول جهان هستی موره توجه بوده است

- ۱- خداوند در این روز آسمان، زمین، کوه ها، دریاها، لوح، قلم، عرش، بیشت، آدم و حوا را آفریدن
 ۲- در این روز توبه را از حضرت آدم قبول فرمودند
 ۳- در همین روز مقام حضرت ادریس ترفیع یافت
 ۴- حضرت یونس از شکم ماهی نجات یافت
 ۵- حضرت ایوب از مریضی شفا یافت
 ۶- حضرت نوح از طوفان رهایی یافت
 ۷- در این روز حضرت ابراهیم متولد شدند

- ۸- توبه حضرت داود پذیرفته گردید
 ۹- مقام حضرت عیسی ترفیع یافت
 ۱۰- حضرت موسی از دریا و از دست فرعون نجات یافت
 ۱۱- حضرت سلیمان در این روز صاحب ملک جهان گردید

نصف شعبان

پانزدهم ماه شعبان المعظم هر سال که شب آن به چهار اسم خوانده می شود:

لیله القدر (شب دارای منزلت) لیله الصک (شب رسیدگی به پرونده)
 لیله المبارکه (شب مبارک و میمون) لیله البراء (شب خلاصی ورهائی)

روایت شده که پیامبر در این شب بیشتر از شب‌های دیگر عبادت می نمود و بیشتر به درگاه خداوند با گریه وزاری روی می آورد که در این شب داستان حضرت عایشه و گم شدن حضرت رسول (ص) و پیدا شدنش در قبرستان بقیع مشهور است.

وعن علی (رض) قال، قال رسول الله (ص):

إذا كانت ليلة النصف من شعبان فقوموا ليلها وصوموا نهارها فان الله ينزل فيها لغروب الشمس الى السماء الدنيا فيقول الا من مستغفر فاغفر له الا مسترزق فارزقه الا مبتلى فاعافيه الا كذا الا كذا حتى يطلع الفجر

حضرت علی میفرماید، پیامبر فرمودند هنگامی که شب پانزدهم شعبان فرا می رسد در آن شب بیشتر عبادت کنید و در آن روز روزه باشید چون بعد از غروب آفتاب، تجلی و رحمت خاص الهی به آسمان دنیا نزول مینماید اعلام می کند: آیا هیچ بنده‌ای هست که طلب مغفرت نماید و من انرا بیا مرزم؟ آیا هیچ بنده‌ای هست که طلب رزق نماید و من به او عطا نمایم؟ آیا هیچ بنده‌ای مبتلا ی به مصیبت هست که طلب صحت و عافیت نماید تا به او عافیت دهم و همچنین نیازهای دیگر تا هنگام صبح صادق ادامه خواهد داشت.

(هدف تشویق بندگان الهی برای عبادت و طلب برکات خداوند و پیروی از سنت رسول اکرم است)

شب نصف شعبان در میان ما کردها به شب (به رات) مشهور است

نکته: در مذهب اهل تسنن این شب هیچ ربطی به تولد حضرت مهدی ندارد و هیچ دعاء مآثوری از پیامبر (ص) مخصوص این شب روایت نشده است

صلاه العیدین (نماز عید فطر و عید قربان)

وقت نماز عید از هنگام طلوع خورشید تا زوال آن است و سنت آن است که خورشید به اندازه‌ی یک نیزه بلند شود (حدوداً ۵ دقیقه بعد از طلوع خورشید)

نماز روز عید دو رکعت است که شروع آن با نیت آوردن به نماز سنت عید شروع می شود و بعد از آن دعای افتتاح و به دنبال آن در رکعت اول قبل از قرائت فاتحه هفت تکبیر که بین تکبیرها این ورد

تکرار می‌شود (سبحان الله والحمد لله ولا اله الا الله والله اكبر) و در رکعت دوم قبل از قرائت پنج تکبیر خوانده می‌شود و به دنبال سوره‌ی فاتحه سوره‌ی کوچک و به اندازه‌ی دلخواه که سنت بر خواندن سوره‌های ، ق- اقتربت- سبح اسم- الغاشیه میباشد، و بعد از آن دیگر اعمال نماز تا به آخر خوانده می‌شود.

نماز عید از سنتهای مؤکده میباشد

نماز میت

نماز میت فرض کفای است یعنی یک نفر آن را بجا آورد حق از گردن سایرین ساقط می‌گردد، اما اگر در شهر یا دیاری جنازه‌های باشد و بر آن نماز میت گذارده نشود همه‌ی اهالی مکلف و به سن تکلیف رسیده آن گناهکار میباشند.

نماز میت با چهار تکبیر خوانده می‌شود و سجده و رکوع ندارد.

۱- نیت (قصد و نیت جهت ادای نماز میت به فرض کفایی)

۲- گفتن الله اکبر

۳- خواندن سوره‌ی فاتحه

۴- گفتن الله اکبر

۵- صلوات فرستادن (اللهم صلی علی سیدنا محمد و علی آله و صحبه و سلم)

۶- گفتن الله اکبر

۷- خواندن دعای اللهم اغفر لهذا الميت وارحمه (برای مذکر)

۸- گفتن الله اکبر وارحمها (برای مؤنث)

۹- سلام دادن

سجده‌ی سهو

سجده‌ی سهو شامل دو سجده میباشد که سنت است قبل از سلام دادن نماز برای جبران سهو و خطاهایی از نماز که باعث بطلان نماز نباشد گذارده می‌شود. سجده سهو نیتش قلبی میباشد یعنی قبل از سلام دادن نماز به دل نیت انجام سجده‌ی سهو آورده می‌شود و بعد به سجده رفته و این ورد خوانده می‌شود: سبحان الله الذی لا ینام ولا یسهو

سبب‌های سجده‌ی سهو

۱- ترک کردن یک بعض یا چند بعض معینی از نماز یا ترک کلمه و حرفی از ابعاضی از نماز به طور سهو یا عمداً: تشهد اول- نشستن برای تشهد اول- قنوت- صلوات در تشهد اول- صلوات در قنوت

۲- هر آنچه انجام عمدیش باعث بطلان نماز گردد به طور سهو مرتکب آن شدن سجده‌ی سهو می‌خواهد مانند: حرف زدن بیشتر از دو حرف- بلعیدن چیزی کوچک و جزئی

- ۳- تقدیم و تأخیر در رکن قوی یا سنت قوی به طور غیر عمدی: تأخیر در تکبیر شروع نماز یا تقدیم سلام آخر نماز از محل خود
- ۴- تردید پیش از سلام دادن از ترک بعضی از ابعاض معین یا ترک یک حرف یا چند بعض
- ۵- تردید در زیاد بودن یکی از افعال یا تصور در اینکه یک رکعت اضافه خوانده است.

سجده‌ی تلاوت

سجده‌ی تلاوت عبارت است از سجده‌ای که باید در هنگام شنیدن یا خواندن آیاتی که سجده دارند به جا آورده شود، سجده‌ی تلاوت به جا آوردنش سنت می باشد.

فرائض سجده‌ی تلاوت:

- ۱- نیت سجده
 - ۲- تکبیر تحریم (گفتن الله اکبر بعد از هر نیتی)
 - ۳- رفتن به سجده مانند سجده‌ی نماز
 - ۴- سلام دادن
- وردی که در سجده‌ی تلاوت خوانده می‌شود:
- اللهم لك سجدت و بك آمنت و لك اسلمت و سجد و جہی للذی فطره و صوره و شق سمعه و بصره بحوله و قوته فتبارك الله احسن الخالقين

سوره‌های دارای سجده‌ی تلاوت عبارتند از:

۱- حج آیه ی ۱۸	۶- الأَسْرَاء آیه ی ۱۰۹	۱۱- النجم آیه ی ۶۲
۲- حج آیه ی ۷۷	۷- مریم آیه ی ۵۸	۱۲- الإنشقاق آیه ی ۲۱
۳- اعراف آیه ی ۲۰۶	۸- الفرقان آیه ی ۶۰	۱۳- العلق آیه ی ۱۹
۴- رعد آیه ی ۱۵	۹- الم سجده آیه ی ۱۵	۱۴- النمل آیه ی ۲۵
۵- النحل آیه ی ۴۹	۱۰- حم سجده آیه ی ۳۸	۱۵- ص آیه ی ۲۴ سجده ی شکر

سجده‌ی شکر

سجده‌ی شکر عبارت است از سجده ای که هنگام وفور نعمت یا خوشحالی به نشانه‌ی سپاسگذاری از نعمت خداوند به جا آورده می‌شود و از سنتهای حضرت رسول اکرم (ص) می‌باشد.

سجده‌ی شکر کاملاً به مانند سجده‌ی تلاوت به جا آورده می‌شود و همان ورد را هم در سجده‌ی شکر می‌خوانیم.

نکته: وضو برای سجده‌ی تلاوت و سجده‌ی شکر ضروری است

صلاه التسبیح

شیوه‌ی انجام دادن سنت صلاه تسبیح

این نماز دارای ۳۰۰ تسبیح می‌باشد.

تسبیح: سبحان الله والحمد لله ولااله الا الله والله اكبر

این نماز چهار رکعت می‌باشد اگر در شب خوانده شود دو رکعت دو رکعت انجام می‌گیرد اما اگر در روز خوانده شود هر چهار رکعت پشت سر هم می‌باشد. تسبیحات در همه‌ی ارکان‌ها بعد از شیوه‌ی مربوط نماز خوانده می‌شود به غیر از تحیات که اول تسبیحات بعداً تحیات خوانده می‌شود.

۱- نیت آورده شود.

۲- خواندن دعای افتتاح نماز در صورت دانستن (وجهت وجهی الخ)

۳- خواندن سوره‌ی فاتحه	بعد از آن	۵ مرتبه خواندن تسبیح
۴- رکوع	بعد از آن	۱۰ مرتبه خواندن تسبیح
۵- اعتدال	بعد از آن	۱۰ مرتبه خواندن تسبیح
۶- سجده	بعد از آن	۱۰ مرتبه خواندن تسبیح
۷- بین دو سجده جلسه استراحت	بعد از آن	۱۰ مرتبه خواندن تسبیح
۸- سجده ی دوم	بعد از آن	۱۰ مرتبه خواندن تسبیح
۹- جلسه‌ی استراحت	بعد از آن	۱۰ مرتبه خواندن تسبیح

جلسه استراحت در رکعت دوم تبدیل به تحیات می‌شود. یعنی کسی که از سجده‌ی دوم برخاست یکسره به قیام رکعت دوم بر نگردد بلکه ده بار این تسبیحات را بخواند بعد از آن بدون گفتن چیزی حتی الله اکبر بر خیزد و رکعت دوم را به جا آورد.

صلاه الاستخاره

نماز استخاره برای کارهایی که انسان از انجام دادن آن در شک و تردید است و نگران، خوانده می‌شود.

پیامبر استخاره را با قرآن منع فرموده است.

نماز استخاره دو رکعت است، که با نیت شرح صدر درمورد انجام کار خوانده می‌شود، و در رکعت اول بعد از سوره حمد سوره ی کافرون، و در رکعت دوم سوره خلاص خوانده می‌شود. و در پایان نماز هم این ورد خوانده شود:

اللهم انی استخیرک بعلمک واستقدرک بقدرتک واسئلک من فضلیک العظیم فأنتک تقدر و لا اقدر و تعلم و لا اعلم و انت علام الغیوب، اللهم ان کنت تعلم ان هذا الامر خیر لی فی دینی و معاشی و عاقبه امری اوقال فی عاجل امری و آجله فاقدره لی ویسرلی ثم بارک لی فیه وان کنت

تعلم ان هذا الامر شر لی فی دینی و معاشی و عاقبه امری (اوفی عاجل امری واجله) فاصرفه عنی و اصرفنی عنه و اقدر لی الخیر حیث کان ثم ارضنی به قال و یسمی حاجته ای پروردگار من از بارگهت بواسطه‌ی علم و قدرتت راهنمایی و خیر و خوبی می‌خواهم و از فضل و بزرگی تو خواهانم زیرا تو قادر مطلق و من ناتوانم تو دانا و من از حقایق نا آگاهم تو از تمام پوشیده با خبری، پس خداوندا اگر در علم تو این کار برایم بهتر است به لحاظ دین و دنیا آن را مقدر و آسان نما و در او برکت قرارده و اگر در علم تو این کار برایم بد است به لحاظ دین و دنیا، آن را از من دور کن و مرا از آن بازدار و برایم خیر و خوبی مقدر فرما هر کجا و در هر کاری که باشد و مرا خشنود و مطمئن بگردان.

صلاه الحاجه

نماز حاجت هرگاه بنده حاجت یا نیازی داشت برای اینکه حاجتش روا گردد این نماز سنت را بخواند.

ترتیب آن:

۱- وضوی کامل گرفته

۲- دو رکعت نماز به نیت برآورده شدن حاجت گذارده شود

۳- بعد از نماز فرستادن ۱۰۱-۲۵ صلوات شریف

۴- ورد بخصوص که در زیر آمده بعد از پایان نماز خوانده شود

لا اله الا الله الحلیم الکریم سبحان الله رب العرش العظیم والحمد لله رب العالمین
اسئلك موجبات رحمتک و عزائم مغفرتک والغنیمه من کل بر والسلا مه من کل اثم لا تدع لی ذنباً
الا غفرته ولا هما الا فرجته و لاجه هی لک رضاً إلا قضیتها یا أرحم الرحمین
جز الله هیچ مالک و معبودی نیست او بسیار بردبار و بسیار کریم است پاک و مقدس است آن
ذاتی که مالک و رب عرش عظیم است تمام خوبیها و ستایش از آن ذاتی است که رب جهانیان
است

خداوندا من از تو اعمال و اخلاق و احوالی را می‌خواهم که وسیله ی رحمت و مغفرت تو باشد و از تو می‌خواهم که در هر نیکی شریک و سهیم باشم از تو سلامتی و حفاظت از گناه را می‌خواهم خداوندا تمام گناهانم را بیامرز و هر اضطراب و پریشانی را از من دور کن و حاجت مرا که تو بدان راضی باشی برآورده ساز ای ارحم الراحمین ای مهربانترین مهربانان.

صلاه التوبه

هر گاه بنده‌ای مرتکب گناهی گردد و بعد پشیمان شود بوسیله‌ی نماز توبه به درگاه احدیت پناه جسته و سر بر استان لامکان پروردگار غفار گذاشته و غفران و مغفرت ایشان را می‌طلبد.

ترتیب آن:

- ۱- وضوء کامل
 - ۲- دو رکعت نماز به نیت توبه واستغفار به درگاه ایزد منان
 - ۳- بعد از نماز رو به قبله از خداوند طلب آمرزش نماید
- إن الحسنات يذهبن السيئات
و الذين اذا فعلوا فاحشه أو ظلموا أنفسهم ذكروا الله فاستغفروا لذنبيهم
عن علي (ع) قال:

حدثني ابوبكر و صدق ابوبكر قال: سمعت رسول الله (ص) يقول:

ما من رجل يذنب ذنباً ثم يقوم فيتطهر ثم يصلي ثم يستغفر والله الا غفر الله له ثم قرء والذين اذا... الخ

حضرت علی روایت فرمودند که حضرت ابوبکر که بدون تردید صادق و صدیق هستند گفت: از حضرت رسول (ص) شنیدم که فرمودند: از هر کس گناهی صادر شود پس برخیزد و وضوی بگیرد و نماز بخواند و از خداوند طلب آمرزش نماید خداوند متعال او را عفو می‌کند و بعد آیه را تلاوت فرمودند... الخ

نمازهای سنت

به طور مختصر نمازهای سنت را جهت اطلاع خواهیم آورد

- ۱- نماز عید قربان ۲ رکعت
- ۲- نماز عید رمضان ۲ رکعت
- ۳- نماز کسوف ۲ رکعت در هر رکعت ۲ قیام و ۲ بار قرائت فاتحه
- ۴- نماز خسوف ۲ رکعت در هر رکعت ۲ قیام و ۲ بار قرائت فاتحه
- ۵- نماز استسقاء ۲ رکعت جهت طلب بارش بارن همانند نماز عیدین
- ۶- نماز تراویح ۲۰-۸ رکعت در شبهای رمضان
- ۷- صلاه التسییح ۴ رکعت با ۳۰۰ تسییح
- ۸- صلاه الا وایین بین مغرب و عشاء ۲۰-۲ رکعت
- ۹- صلاه الاستخاره ۲ رکعت برای اطمینان قبلی جهت انجام کاری
- ۱۰- صلاه الحاجة ۲ رکعت برای تمنای قبول حاجت
- ۱۱- صلاه التوبه ۲ رکعت برای برگشت از گناه و توبه به درگاه خداوند
- ۱۲- صلاه التهجد ۱۲-۲ رکعت نماز نیمه شب که بعد از بیداری از خواب نیمه شب خوانده میشود
- ۱۳- نماز وتر ۱۱-۱ رکعت بعد از عشاء و قبل از خوابیدن خوانده میشود
- ۱۴- نماز چاشت یا ضحی ۸-۲ رکعت صبح به موقع چاشت (بین صبح و ظهر)

- ۱۵- نماز احرام ۲ رکعت به موقع بستن احرام
- ۱۶- نماز طواف ۲ رکعت به موقع طواف خانه ی خدا خوانده میشود
- ۱۷- نماز تحیه المسجد ۲ رکعت به هنگام وارد شدن به مسجد
- ۱۸- نماز وضو ۲ رکعت بعد از وضو گرفتن
- ۱۹- نماز سنت مطلق به حد توان ودلخواه هر اندازه که نماز گزار بخواهد
- ۲۰- نماز رواتب قبل: از نماز صبح ۲ رکعت
قبل از نماز ظهر ۴ رکعت و بعد از آن هم ۴ رکعت
قبل از نماز عصر ۴ رکعت
بعد از نماز مغرب ۲ رکعت
بعد از نماز عشاء ۳ رکعت

نکته: بعد از نماز صبح تا طلوع آفتاب و بعد از نماز عصر تا غروب آفتاب خواندن نماز سنت مکروه است

قربانی

قربانی عبارت از حیوانی است دارای صفاتی مشخص که در روز عید قربان برای جلب رضای خداوند ذبح می گردد.

حیوانی که قربانی می شوند:

۱- گوسفند یک ساله

۲- بز دو ساله

۳- گاو

۴- شتر پنج سال

شرایط حیوانی که قربانی می شود:

۱- کور نباشد

۲- لنگ نباشد

۳- دم بریده نباشد

۴- گوش بریده نباشد

۵- لاغر نباشد

۶- بیمار نباشد

۷- هر عیبی که باعث کم شدن قیمت حیوان گردد در آن حیوان نباشد

معمرات و مبطلات قربانی:

- ۱- خوردن از قربانی واجب برای صاحبش (قربانی واجب: قربانی که صاحبش قبلاً آنرا نذر کرده و قربانی کردن بر او واجب گردیده است)
- ۲- فروختن قربانی واجب یا قسمتی از آن قربانی
- ۳- خوردن همه‌ی قربانی سنت (قربانی سنت: قربانی که صاحبش آن را از قبل نذر نکرده باشد و قربانی کردن بر او واجب نگردیده است)
- ۴- قربانی کردن از طرف کسی بدون اجازه و وکالت او

سنتهای ذبح:

- ۱- رو به قبله ایستادن کسی که ذبح می‌کند
- ۲- رو به قبله خواباندن حیوانی که ذبح می‌شود
- ۳- بر پهلو چپ خواباندن قربانی
- ۴- آزاد گذاشتن پای راست حیوان در حال ذبح
- ۵- بستن و گرفتن دستها و پای چپ حیوان در حال ذبح
- ۶- بریدن رگهای گردن قربانی
- ۷- گفتن بسم الله الرحمن الرحيم به هنگام ذبح

قنوت

دعاء مأثور از حضرت رسول اکرم (ص) است که در موقع نزول بلاء و مصیبت در نماز خوانده می‌شود.

در مذهب امام شافعی (رض) در نماز صبح بعد از رکوع رکعت دوم خوانده می‌شود، و در نماز وتر نصف اخیر شبهای ماه رمضان نیز خوانده می‌شود.

اللهم اهدنی فیمن هدیت وعافنی فیمن عافیت وتولنی فیمن تولیت وبارک لی فیما اعطیت وقتنی شرماً قضیت فأنت تقضی ولا یقضی علیک إنه لا یدل من والیت ولا یعز من عادیته تبارکت ربنا وتعالیت

خداوندا کسانی که تو هدایت کرده ای مرا با آنان نیز هدایت کن و کسانی که عافیت و سلامتی عطا کرده‌ای مرا نیز با آنان عافیت عطا کن و کسانی که تو متولی و کارساز آنها شده ای کار ساز من نیز باش و هر آنچه مرا می‌دهی در آنها برکت عطا کن و از شر و بدیها و قضای خود مرا حفاظت کن، فقط تو احکام را جاری می‌کنی و بر تو حکم کسی جاری نمی‌شود، بدون شک با هر کسی محبت داشته باشی او خار و ذلیل نمی‌شود او در هر حال معزز و محترم است تو با برکت هستی و شأن تو بلند و والاست ای مالک و پروردگار من.

فضائل ذکر و انواع آن

ألا بذكر الله تطمئن القلوب

با یاد یاد خدا دلها آرام می‌گیرد

خداوند بندگان خود را برای ذکر تشویق کرده و ذکر را وسیله‌ی رستگاری قرار داده است.

وذكروا الله كثيراً لعلکم تفلحون

بسیار یاد خدا کنید تا رستگار شوید

فضیلت مجالس ذکر

قال رسول الله (ص): إذا مررتم برياض الجنة فارتعوا. قات یا رسول الله (ص) و ما ریاض الجنة قال: حلق الذکر

حضرت رسول (ص) فرمودند: هرگاه از کنار باغهای بهشت گذشتید از آنها بخورید. گفتم یا

رسول الله (ص) باغهای بهشت کدامند، فرمودند: حلقه‌های ذکر (و یاد خدا)

خداوند در حق جماعت و گروهی که در مجالس ذکر باشند فرموده است: آنان گروهی هستند

که همنشینانشان بدبخت و گمراه نخواهند شد.

انواع ذکر

۱- با زبان

۲- با دل

۳- با زبان و دل

۴- با زبان و دل به‌مراه تفکر

۵- با زبان و دل و سایر اعضاء بدن همراه با تفکر (شخص دارای این خوی سلطان الاذکار نامیده می‌شود)

عارفان می‌فرمایند ذکر خدا بر هفت عضو است:

۱- ذکر دو چشم، گریه است

۲- ذکر دو گوش شنیدن خوبی‌هاست

۳- ذکر زبان ثنای خداوند عزوجل

۴- ذکر دو دست عطا و بخشش

۵- ذکر بدن وفا

۶- ذکر قلب ترس از خدا و طمع در رحمت اوست

۷- ذکر روح تسلیم به اوامر خدا و رضا به قضا و قدر اوست

آداب ذکر

شیخ شعرانی در کتاب (انوار القدسیه فی معرفه قواعد الصوفیه) آداب ذکر را چنین بیان می‌فرماید:

۱- توبه و استغفار

۲- داشتن وضوی کامل

- ۳- پاکی و طهارت لباس
- ۴- پاک بودن مکان
- ۵- رو به قبله نشستن
- ۶- در صورت دسته جمعی بودن حلقه‌وار نشستن
- ۷- با چشمهای بسته ذکر کردن
- ۸- همراه با تفکر به ذکر پرداختن
- ۹- خالص برای رضای خدا مشغول شدن
- ۱۰- استقامت بر ذکر

مکانی که در آن ذکر می‌شود نباید غصبی و محل انجام دادن کارهای غیر شرع اسلام باشد، در غیر این صورت هر مکانی برای ذکر و یاد خداوند فرقی ندارد چون حضرت رسول (ص) خود می‌فرمایند: خداوند همه‌ی زمین را برای من و امتم مسجد قرار داده است اما مسجد افضل‌تر است خداوند می‌فرماید: فی بیوت اذن الله أن ترفع و یذكر فیها اسمه در خانه‌های که خدا رخصت داده در آن ذکر و نام خدا برده شود (این خانه مسجد، خانقاه، تکیه، منزل انبیاء و یا اولیاء یا هر فرد مسلمانی باشد)

آیا ذکر به آواز بلند جایز است

امام علامه جلال الدین سیوطی در کتاب (نتیجه الفکر فی الجهر فی الذکر) با بیان ۲۵ حدیث از حضرت رسول (ص) ذکر به آواز بلند را مشروع شمرده‌اند. امام نووی می‌فرماید: اگر خالی از این سه اشکال باشد ذکر به آواز بلند بهتر است:

- ۱- ریا
- ۲- تشویش نمازگزاران
- ۳- مزاحمت خواب و استراحت دیگران

ذکر به آواز بلند بهتر است

- ۱- برای بیدار نگه داشتن دل
- ۲- رهانیدن خواب از چشم ذاکر
- ۳- نشاط بخشیدن به جسم
- ۴- آسوده ساختن خاطر
- ۵- تشویق نمودن دیگران به ذکر
- ۶- رهانیدن شیطان

امام نووی می‌فرماید: منع کردن دیگران به آواز بلند به بهانه‌ی اینکه بدعت یا ریاست، خلاف اجماع امت است چون پیامبر خدا (ص) خود می‌فرماید: خدا را بسیار یاد کنید تا اینکه دیگران بگویند دیوانه شده است، خدا را آنقدر یاد کنید تا اینکه منافقان بگویند شما ریاکارید.